

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnja Ptujška.

(Dalje.)

Župnik Matija Fabri je umrl julija l. 1542. Njega naslednik je najbrž bil

22.) Pankracij Feldner, bivši večletni župnik v Monsbergu. Njemu so dne 10. avg. l. 1542. izročili meščani beneficij sv. Janeza Krst., katerega je poprej oskrboval župnik Matija Fabri.¹⁾ Istega dne (10. avg. 1542.) so župan in svetovalci Ptujškega mesta prezentirali Solnograškemu nadškofu Ernestu za altar bratovščine presv. rešnjega Telesa in naše ljube Gospe v cerkvi sv. Jurija v Ptujih Janeza Salatnika, duhovnika Zagrebške škofije, ker je prejšnji beneficij, Marko Ungar bil umrl.²⁾

Omenjenega leta (1542.) sklical je papež Pavl III. splošnji cerkveni zbor v Trident na južnem Tirolskem, ki se je pa zaradi vojske med nemškim cesarjem in francoskim kraljem še le 13. dec. l. 1545. začel. To je najimenitniši zbor katoliške cerkve, kajti on je za vse prihodnje čase na tanko določil, kaj ima pravi katoličan verovati, a kaj ne. Razun tega so zbrani škofje odpravili nekatere dotedanje navade, katere so nasprotniki katoliške cerkve hoté ali nehoté krivo umeli ter potem dolžili cerkev, da ne uči pravega Kristusovega nauka. Protestanti niso hoteli priti v zbor in tudi ne priznati njegove veljave ter so s tem le prejasno pokazali, da jim je bil samo prazen izgovor, ko so se prej pozivali na cerkveni zbor. Ker se je zborovanje dvakrat na dalj časa pretrgalo, minolo je celih osemnajst let, predno so zastopniki katoliške cerkve dovršili decembra l. 1563. imenitno svoje delo. Zdaj pa je bila skrb škofov, da se katoliška cerkev po vseh deželah vredi po sklepih Tridentinskega zbora, in tudi katoliški vladarji so zvečinoma za to obljubili svojo pomoč, le cesar Maksimilijan II. se je več let ustavljal, kar je za Avstrijo imelo žalostne posledice. Pa tudi med ljudstvom je trebalo obuditi navdušenje za katoliško cerkev ter ga vtrditi v veri, da ga ne bi zaslepili zapeljivi protestantski nauki. To delo pa so prevzeli udje Jezusove družbe, katero je utemeljil sv. Ignacij. Tudi v Ptujih se, kakor bode pozneje omenjeno delovali nekateri jezuiti.

L. 1545. prišla je v Ptuj od vlade poslana komisija, da bi tamošnje samostane in župnijo vizitirala. Škoda, da se je dotično poročilo izgubilo; le toliko vemo, da so v Ptujih bili Gašpar baron Herbersteinski, trušar Krištof Reš, kr. svetovalec in vicedom na Štajarskem, Tom. Siglstorfer, komtur Velikonedeljski in Baltažar

¹⁾ in ²⁾ Izvirne listine na pergamentu v knezošk. arhivu v Mariboru.

Teuffenbach.¹⁾ Kvardijan minoritov je za ovo komisijo sestavil sledeče poročilo:

„Samostan minoritov je bil od Ptujskih gospodov iz nova postavljen in pozneje od Henrika Rauchensteinskega in Janeza Diebeinskega, kot gerobov nedoletnih Ptujskih otrok, kakor je razvidno iz listine od l. 1386, obdarovan z 80 funtov. Ustanovljenih je 16 redovnikov, a sedaj je kvardijan le 8., ker ne more bratov dobiti. Redovni bratje dobivajo frančiškansko obleko, namreč 3 duhovniki, eden minorist in 4 novici, kateri še niso obljub napravili. Sedanjí kvardijan, Jurij Lutz je ondi že 10 let. Kvardijane imenuje provincijal. Vogt je Rimski cesar, kot deželni vladar. Božja služba se opravlja že od starodavnih časov tako-le: Pred rano božjo službo so juternice, po sv. meši pa prva, tretja, šesta in deveta ura, potem še ena pop. sv. meša. Vsak den so večernice s sklepnicami, v nedeljo pa popev. sv. meša z vigilijami. Tudi na Petrovo se obhaja vsako leto ustanovljena obletnica z vigilijami in kadušnicami za Ptujške gospode. Na Martinovo ima kvardijan za Holenečke gospode opraviti obletnico z 12 duhovniki in vrhu tega še 7 ubožcev nahraniti. Samostan ima na svojih zemljiščih lastno sodnijo in lov, v Dravinji pa ribičijo, katero pa mu Jurij Lamberski, grajščak v Monsbergu krati. Dohodki znašajo 53 funtov 3 šil. in 9 vin. gotovine in desetine pšenice, od katere pa dobiva župnik Ptujski tretji del.“²⁾ Potem še dotični zapisnik našteva podložnike in koliko ima vsakeri samostan odrajtovati.

(Dalje prih.)

Smešnica 46. Župnik sreča nekje v Ameriki zamorca in ko vidi, da je pijan, reče mu: „Tom, ali te ni sram, o belem dnevu pa si pijan?“ „Oj“, odvrne zamorec, „sram me je že, toda kaj morem jaz za to, da mene nič ne oblije rudečica?“

Razne stvari.

(Mil. knezoškof.) Včeraj, dne 13. nov. pripeljali so se mil. knezoškof, dr. Mihael Napotnik, z brzovlakom iz Gradca v Maribor ter jih je verno ljudstvo potoma in še posebej v Mariboru vzprejelo z velicim, spoštljivim navdušenjem. V posameznem pa lahko poročamo o vzprejemu tako-le:

V Gradci sta mil. knezoškofa pozdravila vlč. gg. stolni dekan J. Orožen in stolni korar L. Hrg, mil. knezoškof pa so se predstavili dopoldne c. kr. namestniku, Nj. ekselenciji baronu Kübecku.

V Spielfeldu, na slov. meji in blizo na meji lav. škofije, nagovorili so jih č. g. J.

¹⁾ Muchar, VIII, 483.

²⁾ Rokopis v minoritskem arhivu v Ptujih.